

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu
4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplarin costa 10 cr.

Tóte sidieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea dirigitá a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

Tóte sunt desiértatiune!

(Urmare.)

IV.

Spuneti, Ve rogu, ce gândesce
Celu ce adi ne asupresce,
Nu sci' déca-e in domnia:
„Astadi mie — mane tie?!”
Sî nu sci' cá „tóte 'n lume
Nu-su decátu desiértatiune?!”

De nu sci' iae spre veste:
„Cá noroculu se 'nvertesce
Mereu pre pétra rotunda!”
Celu de-asupr'a se cufunda,
Cei de diosu esu chiaru in culme!
— Dar' totu-sî „desiértatiune!”

Ungure! mare stapane,
Nu uitá sant'a Treime:
„Tatalu“ este „direptatea”,
„Fiiulu“ e „egalitatea”,
„Spiritul”: „fratietatea”!
Dar' tu nu o scii pré bine
Sî arati „desiértatiune!”

Fii bunu dar' o tiene-'n minte!
Scii cá rót'a totu se 'nverte? . .
Poti sá fii sî de desuptu —
De desuptu cu nasulu ruptu!
Sî atunci vei díce: 'n lume
Tóte sunt desiértatiune!

Noi patimu ca sî sobolulu
Celu ce sî-a implutu ocolulu
Cu ariciulu blastematu!
Fú sormanulu stremtoratu!!
Impárti dar' sî direptate,
Ne-amu hránita de — strembatate!!

V.

Te iubescu, iubescu, copila,
Cà-ci unu boldu internu sî-o sila
Me face sà te iubescu
C'unu amoru sinceru, firescu,
Dar' eu sciú, cá „tóte-'n lume
Nu-su decátu desiértatiune!”

Tu-mi jorai la despartíre
Amoru grósnicu — preste fire,
Dar' muierea-o o fiintia,
Ce-e de totu schiôpa 'n credintia,
Sî d'in câte díce bune:
„Multe sunt desiértatiune!”

Chiaru asiá sî tu iubita. . .
Ai jorá, credu, la o suta!
Cà-ci sî Ev'a scii odat'
A 'nstelatu pre-alu ei barbatu?!
D'atunci se díce, cá-'n lume
Tóte sunt desiértatiune!

Sî-apoi Ev'a nu-ti e mama?!
Eu dícu „Dieu“ fore de téma,
„Cà-a muieriloru credintia
Nu platesce o grosítia!”
De n'ar' fi fostu Ev'a-'n lume
N'ar fi neci desiértatiune!

Nu te superá nemica
Drag'a badei baetica:
De ce-ti spunu cu chiaru in facie
Adeverulu, — fara grétia!
Nu poti face exceptiune . .
Fiindu totu „desiértatiune!”

Eu am scrisu aceste síre!!
Ha! ha! nime nu se mire:
Déca voiú díce cá elo
Fia bune, fia rele,
Fia rele, fia bune,
Inca sunt „desiértatiune!”

V. de Cucurés'a.

Corespondinția.

Baiasprî'a, lun'a lui *Smerling*, dio'a lui *Stoll*, anulu lui *Gozmanu* dep. diet.

Marele nostru „Gur'a-Satului!“

Cu man'a tremuranda apucu pên'a, de óra ce pone acum' n'am avutu norocire de a conversá cu domni'a ta; dreptu acea speru, cà de sí voiu fi la inceputu mai slabu, voiu avè trécatu, sí slabitiunea mea sà-o suplinésca bunavointi'a. —

Fiindu cà eu sum omu „seriosu, rezervatu, sí plinu de gravitate,“ — asemenea protopopului d'in *Baiasprî'a*, promisiuni mari nu-ti potu face; abià mi-am luat cutediarea a incinge condeiulu celu de gásca in negréla.

D'in seriositatea sí gravitatea mea m'a scosu ca arsu un'a dechiaratiune a deputatului dietalu d'in cerc. elect. de *Bai'a-mare* in comit. *Satumarelui*, *Carl Stoll*, esita in *Feder*: nrulu 101, in care voindu a escusá pre dragutiulu seu *Smerling* prot. in *Baiasprî'a* dicendu: „cà s'a aflatu unu barbatu, care a voitu a-i rebonificá celu pucinu spesele itinerarie, inse sí acestea le-a refusat etc.“ mai virtosu lu incusà; cà-ci pre unu barbatu „seriosu,“ „rezervatu,“ „sí plinu de gravitate“ cine ar cutediá a-lu sí imbiè cu nisce bagatele de spese itinerarie? de óra ce e de comunu cunoscutu, cà omenii plini de gravitate, seriositate sí rezervati, priimescu numai sume mai considerabili, cari sà fia càtu de grave, sí aceste le facu numai cu multa reserva. Cà-ci ce ar platí nisce spese itinerarie facie cu un'a persóna — pre lunga alte insusiri extraordinarie — culta sí devotata ca D. *Smerling*, care in amórea sa catra patria scie sà uite sí calamitatile starei sele materiale atàtu de precarie?“ precum dice deput. dietalu *Stoll*!

Sormane protopópe! Dupa ce contr'a „Vespiloru sí Gaunasiloru“ n'ai fostu harnicu a te aperá, ti-ai bagatu de avocatu pre *Stoll*, socotindu, cà fotografandu-te de preotu cultu sí eruditu s. a. iti vei potè spálá peccatulu comisú!

Ce mai ómeni naivi sunteti, cum imprumutatu unulu pre altulu ve laudati!! Bine faceti; déca nu ve lauda alti, laudati-ve voi pre voi!

Sà scia dara tóta lumea sí imperati'a, cà toti preotii, cari n'au tienutu cu *Stoll*, sunt neculti, fi nedevotati patriei, cu unu cuventu selbateci; pr'in urmare pre unii ca acesti'a nu póte guvernulu sà-i remuneradie! Intrarea in consortiulu de „*Gozman* dep. dietalu. & Comp.“ sà-ti fia de bine dle protopópe!

Daniilu, m. p.

d'in euptoriulu perseescu.

P. S. „*Desluciri decurendu deslucite.*“

Am sí uitatu, cà amblandu incóce sí incolo d'in omu de omenia am intielesu, cà cu ocasiunea miscariloru elect. in cerculu de *Bai'a-mare* unu anumitu Cantoru-dascalu romanescu — fiindu esaltatu de duhotulu partitei Stolliane, intru onórea acestui'a sí-a frantu petiorulu, sí de atunci nu mai póte functioná. Deci intrebu pre D. *Stoll*, cà are cunoscintiia despre acestu actu generosu? sí déca are, voiesce a interpelá fore intardiere pre guvernulu, ca asemenea Cantori-dascali sà fia prevediuti cu *petioru de lemn*, pone unde sí-ar mai frange sí grumadii?!

Se vi mai spunu un'a, dar sà me credeti, nu e mintiuna! Cà-ci s'a intemplantu haptu in Comitatu Satumarelui.

Cutare preotu d'in gresiéla a vestitu estu anu Rusaliile cu un'a septemana mai iute; ómenii firesce s'au minunatu de acestu avantaju sí se inholbara unii la alti. Unu omu dracosú d'intre ei se intelnesce cu unu altu preotu, sí spune, cà pop'a loru cum a vestitu Rusaliile. Deci preotulu intrebatu a respunsu: „domni'a-vóstra in locu sà ve mahniti, trebue sà fiti cu un'a deosebita multumita catra preotu-vi, cà-ci intentiunea aceluia a fostu, ca darulu duhului S. sà ve umbrésca cu un'a septemana *mai de graba*, ca pre alti!“

Idem.

Pasaportulu sí-a luat.

Tóm'n'a fiindu-cà-a fostu frumósa „Patri'a“ sí-a cugetatu, Ca sà-o iea la-o sanetósa Pon' ce iérn'a nu-a intratu; Pasaportulu deci sí-a luat, Sí richtig mi se-a caratu!

TRÉNC'A sí FLÉNC'A.

Tr. Soro Flénca! eu acum'a mai cà nu crepu de bucuria.

Fl. D'apoi ce bucuria ai tu aslè mare?

Tr. Scii tu cà Mariuti'a mea e acum'a féta mare de maritu.

Fl. Sí apoi ce vrei sà-mi spuni despre Mariuti'a ta?

Tr. D'apoi aceea, cà vreu sà o maritu dupa unu teologu d'in *Aradu*.

Fl. E du-te sí tu nu mai vorbí fléncuri; séu tu nu scii, cà teologii d'in *Aradu* toti au 8 iscóle sí nu se voru uitá dupa fét'a ta cea urita sí seraca, sí inca mai are ceva ce nu-ti spunu, cà me temu cà te vei manιά; totu sí numai nu te manιά cà-ti spunu, inse numai intre patru ochi: adeca-te e prósta.

Tr. Bata-te foculu teu soro Flénco, cà tu chiaru cà esci prósta. Da nu scii tu cà Domnulu consistoriu d'in *Aradu* a priimitu in anulu acest'a la teologia sí de cei cu 4 iscóle, adeca dupa cum se spune, mai pe sém'a feteloru nóstre.

Fl. D'apoi cum póte fi aceea? candu s'a svatuitu odata Dnii cei mari — cam pe la Dominec'a Tomii acum'a-su 3 séu 4 ani — ca sà nu priimésca Mari'a sa Consistoriulu, numai de cei cu 8. iscóle.

Tr. Aslè-e Dieu aceea soro draga, numai càtu cà in *Biharea* sí *Zarandu* nu tréba popi cu 8 iscóle, ce numai de cei'a cu iscóle mai mici, cari sciu cà voru luá pe fét'a mea, pentru cà acei'a nu se uitá totu dupa de cele cu palerii.

Fl. Aslè dara in *Biharea* sí *Zarandu* trebuescu numai popi de cei cu mintea càtu unu purece adeca ne invetiati, séu mai pe scurtu, prosti.

Tr. Taci soro draga, nu vorbiú aslè, cà te aude Mari'a sa Dlu Consistoriu, apoi Dómne reu se va manιά pre tine.

Pop'a Vasilie.

— Poveste fara mintiuna, in forma de noveleta moderna, dedicata celoru cari se cuvine. —

— Buna demaneti'a, parinte!

— Sa fii blagoslovitu, fiule cresnice. Da ce mai faci?

— Facu reu, parinte, tiena-te Precest'a. — ca-su seteosu; n'am beutu adi numai o felè de vinarsu!

— Reu destulu, reu fiule, — dar' nu te superà, cà mai are *Moise* in bute, si ni-a mai dà elu — pre prescuri; — adause pop'a sioptindu — ori ce gândesci?

— A-buna sèma ni-a dà ca si de alta data, — ringi cresniculu.

— Hai sa mergemu dara. — — —

Acestu discursu avu locu d'ilele trecute intr'unu satu ore-care d'in Tran'a.

Precum au potutu observà onor. cetitori si cetitorie, acèst'a conversare se infrà intre preotulu si cresniculu d'in acelu satu.

Pre preotu sa-lu numimu pop'a *Vasilie* — si credemu, cà am nimeritu de minune, — èr' pre cresnicu sa-lu botezamu de *Niculiti'a* lui *Ciuperc'a* de dupa satu.

Si acum?

Sa-i urmarimu, si sa grabimu a face cunosciiminti'a loru mai de apròpe.

Ei sunt dejà dupa mèsà in crism'a lui *Moise*, — inchinandu cu paharutiulu si cantandu cu mare glasu:

Fi-va draculu superatu,
Pan'oru fi trei crisme'n satu;
Cà voiù bè, càtu mi-a placè,
Si-oiu platì candu voiù potè . . ! s. c. l.

Ei bine, sa-i lasamu sa-si petrèca, — èr' noi pana atunci sa ridicamu velulu trecutului ca sa vedemu: cine sunt acesti doi ómeni harnici, dar' mai alesu cum a devenitu *Vasilie* — popa.

D'in capulu locului am sa vi spunu, cà nu am de cugetu a face descrieri lungi, detaiate si petrecatorie, a vi descrie regiuni si sate, nici a vi depinge cu colori viue pe pop'a *Vasilie*. — Regiuni vi inchipuiti dvóstra, èr' ce se tiene de *Vasilie* . . . vi potu spune atàt'a, cà si dinsulu e ca multi preuti, esiti d'in bogoslovi'a d'in *Sibiu*.

Deci trecu *en bloc* la objectu, — precum e datin'a in conferintiele nóstre de acum'.

Eroulu nostru, pop'a *Vasilie*, e fiulu celu mai mare alu fia-iertatului *Precupu Buzatulu* d'in *Lunc'a* — fostulu jude comunalu. — Pana la anulu alu dódue-diecele si dinsulu padià la vite, si era pe aci sa devina si dinsulu unu tieranu prostu. Inse Parcele decisera altu-cum.

Dóue eveniminte grandiose lu-facura — cea ce este adi.

Catani'a si amorulu!

Ca sa scape de reulu celu d'antaiu, si ca sa triumfe cu celu de alu doile, nu era altu remadiu, de càtu sa se faca popa.

Dar' cum? ast'a era cestiunea prima.

Atunci se ivi *Niculiti'a* lui *Ciuperc'a* de dupa satu, dandu-li svatulu, cà numai sa-si imple pungile bine, si s'o ia càtra *Sibiu*. Cele-l-alte voru urmà.

Bietulu parinte n'avu ce face, — vendu vitele si bucatele ce mai avea, implu pung'a lui *Vasilie*, dandu-i drumulu càtra *Sibiu*. —

Dar' *Vasilie* era si indragostitu in fet'a gasca-riului *Ionu*, in *Nastasi'a*.

Nu voià sa mërga la popia nici de càtu, — inse fric'a-e mare. Deci se mai duse inca odata la isvoru, spre a-si luà remasu bunu de la iubit'a sa *Nastasia*, care-i jurà mare si multa credintia, èr' dinsulu o mangaià, cà o va face dómna — preotésa!

Vasilie si-trasa ciórecii cei nooi, si-puse in capu paleri'a cea popésca, si luà caltiunii cei nooi in bóta, si nu se opri pana in *Sibiu*.

Ajungendu *Vasilie*, dupa multe intrebari si indrumari la casa vladicésca, la pórtà se intèlni cu o cèta de popandosì, séu calicusi — precum dice dinsulu.

— Buna diu'a, mài fetiori! — i salutà *Vasilie*.

— Sa fii sanetosu voinice! — dise unulu mai pretinosu d'intre ei — ce vesti ni aduci?

— A casa-e vladiculu? puse *Vasilie* intrebarea cu o sumetia óre care.

A casa, — respunsera mai multi de odata, privindu si suridiendu càtra nou sositulu si cotindu-se unulu pre altulu.

— D'apoi en chiama-lu afara! ordonà *Vasilie*, sucindu un'a pre noulu seu sierpariu, si diregendu-si s'ub'a négra pr'in o ridicatura d'in umeri.

— Unu hohotu generalu resunà in tóte partile.

— Chiamà-lu tu — i dise apoi unulu cu ochii plini de lacrimi de risu — cà esci destulu de mare!

— No, cà ti-ai gas't'o — respunse *Vasilie* drimboiatu, si se repedi pre trepte in susu.

— Ajungendu in salonu si fiindu fórtè seteosu, se duse la o mèsà, unde aflà unu pocalu plinu cu apa si-lu golì pana 'n fundu.

— Da ce facu-si nemernicule — lu-infruntà servitoriulu — au nu scii, ca acel'a-e pocalulu vladicului.

— D'apoi? — reflectà dinsulu — *vladiculu dóra nu-e spurcatu*, si cu aceste ne mai acceptandu nici o audientia intrà la S. Sa.

— Dar' ce-e fiule? — lu-agràì surprinsu pastoriulu sufletescu.

— Am venitu sa me facu popa! dise *Vasilie* cu fala.

— *Fà-te dar'!* — se audì unu respunsu maniosu, si *Vasilie* remase singuru. Inse dinsulu era multu curagiosu; intrà in odaia laterale.

— Ei bine, ai testimonii — se audì tonulu de mai 'nainte.

— Èta ce am, — dise elu, aretandu *pung'a plinu*.

— Vei fi popa! Inse spune-mi, acum' déca te-oiu face popa, cum vei merge a-casa, aice-ti-e carulu ori ai calaria?

— *Calu-su eu*, numai me santiesce, — dise *Vasilie* cu mare umilintia.

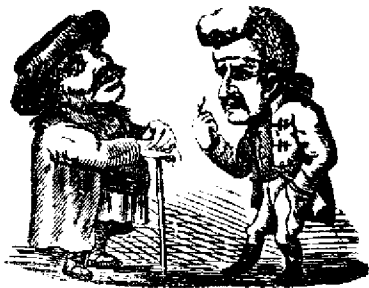
Peste dóue septemani *Vasilie* facu pre *Nastasi'a* preutésa, se facu popa, scapà de catania si e popa si *luminatoriu* alu poporului pana 'n diu'a de adi.

Tanasia Clorecasiu.

Visuri.

Ministrulu *Lónyai* de unu tempu in cóce tóta nóptea viséza cu *Senyei*, par' cà totu vine sa-lu stringa de grumadiu! . . .

TAND'A SÍ MAND'A.

T. Numai ne scapasemu ca de reia, de reposat'a in Dlu jupanésa, care pre totu tempulu vietii celei scurte, dara scumpe, neci unu bine n'a facutu, chiaru neci patroniloru ei. —

M. Da óre de ce feliu de bóla trebui a-sí dá sufletulu asiá fore de veste?

T. O seracule de tine Tando, tu asiá unu secretu publicu sà nu scii. — Toti spunu, cà a avutu *cholera epidemica asiatica*, care grasésa acum'a sí in *Bud'a-Pesce*, sí de acést'a bóla periculósa sí lipitiósa, care rapise decurendu in sinulu lui Avramu sí pre demnulu de uitare „Egyházi és iskolai hetilap-ulu,” fiulu celu reu crescutu alu profesoriloru dela gimnasiulu regescu d'in *Sibiu* — infectata a parasitu valea plangerii, suindu-se la locastulu celu cerescu, in loculu de odihna si fara intristare, unde dreptii isí voru luá plat'a virtutíloru loru! —

M. „Potta di Dio!” Pentru Ddieu Tando, tu comiti pecate strigatórie la ceriu, déca presupuni tu, cà jupanés'a pseudo-patria, s'ar fi facutu partasiá de sinulu lui Avramu sí de beneficiile Elisíului. — Au nu scii tu, cà faptele ei au condamnatu-o sí o condémna pentru totu deun'a la muncile de veci ale tartarului, séu iadului?! —

Dupa cum sunt io informatu pr'in firulu electricu, umbr'a, sufletulu, jupanesei, inferatu cu pecatele comise pre acestu pamentu, ajungendu pone la usí'a lui „Cerberus,” fú peste o óra sgiatáita sí torturata de acestu monstru de cane, conformu regulamentului pentru afacerile interne ale infernului, de de abia scapase cu o mica partíca de sufletulu inca in dinti! —

T. Horribile visu! — hu — hu — par'cà me tremura sí pre mine fric'a de acést'a tortura canésca, de care crede-mi nu va poté scapá neci précinstitulu *Dracsínu* sí socii lui. — Dómne audii-mi glasulu meu celu durerosul Mai spune-mi fratele meu, cà pone unde va fi ajunsu pecatós'a aceea de Patria pone in momentu cu inferatulu ei sufletu. —

M. Dupa ultim'a scire la porunc'a lui *Radamantis*, se impreumblá pre malulu Styxului, cà murdariulu de *Caronu* nu voiesce a o trece cu luntrea lui, pone nu-i va platí obolulu lui cuvenitu dupa lege. —

T. D'apoi asiá de seraci au fostu némurile sí patronii ei de neci acestu micu viaticu nu i l'au datu cu sine? —

M. Nu au potutu sà-i dee seracele, cà-ci ele se afla in mari deficite de nu au potutu sà-i puna obolulu cuvenitu sub limba. —

T. O serac'a de ea, cà pare cà o vediu, cà cum se va prapadí fore ajutoriu pre tiermurea Styxului! —

M. Poti fi odihnitu fricosule Tando, cà-ci dupa cum suna telegramulu mie sositu cu post'a de astadi d'in *Logosíului*, parintele *Ioni* i face unu parastasu sí unu sarindariu de poména, in semnu de recunoscínti'a ordinului acatiatu lui cu ajutoriulu repóstatei in Domnulu. —

T. Ddieu sà-i ierte pecatele sí sà-i faca parte de binele care-lu merita. —

M. Mi place de tine fratióre, cà tu esci unu omu milosu, omulu sfíntei scripturi. — Asiá trebue. —

GIGURI-MIGURI.

(□) Toti talharoi d'in Ungari'a se au convorbitu, ca sà tramita ministeriulu ungurescu un'a adresa de multumire, pentru cà e aplecatu a parasí ide'a, de a infiinti'a un'a banca independinte in tíer'a unguresca.

Tema matematica.

Déca unu consiliariu dela magistratulu d'in *Vien'a* a fostu aplecatu a vinde interesulu comunei sele nu-mai pentru 10,000 de fiorini, — cu càtu mai puénu ti-ar trebui, ca sà castigi pre unu membru dela magistratulu *Logosíului*, sà-sí vinda interesele comunei sele?

Anecdote poporali.

(de G. Stefanescu.)

13. Pre unu tieganu lu-dorea o masea. Ca sà nu rebde atát'a chinu, se duse la unu omu, ce se pricepea la scosulu dintíloru, sí-lu rogá, sà-i traga dorerea d'in gura. Se incepù operarea, inse, fiindu tieganulu cam tare la falca, afurisítulu dinte nu esí d'intr'odata. Tieganulu, ne mai potendu rebdá dorerea, impinse dela sine pre maiestru sí incepù a eschiamá:

D'o vei trage inc'a o trage,
Dracu 'n tine sà se bage;
D'o vei scóte inc'a o scóte —
Dracu d'in tine faca róte;
Cà-am vediutu toti santii 'n raiu,
Standu in mane cu malaiu, —
Asiá reu m'a fostu dorutu
Hest'a dinte coptu sí ruptu!

14. Tieganulu a furatu la unu tergu dela unu sasu o cununa de cépa. D'in intemplanre fú prinsu sí dusu in aintea judecatiei, unde se hotari, ca tieganulu pentru tóta cép'a sà capete càte o bàta, ca pedépsa.

— Eu Dloru judecatori! am cugetatu altcumu, díse tieganulu: sà capetu pentru tóta bàt'a càte o cépa, apoi ca adasú sà-mi mai dee jupanulu *Hanzi* 2 fonti de slanina, o pane, sí 2 cupe de vinu, sí fia a Dsale bàtele, cà io i le lasu d'in buna voia. Fíresce, cà acést'a propunere s'a respinsu la protestulu sasului, carele totu tremurá de frica, cà va fi pe voi'a tieganului.

15. La unu esamenu unu asistentu întrebà pre unu pruncu, cà ce insémna cuventulu *Adamu*? Prunculu confusu, uitandu cà e istori'a biblica sí nu gramatic'a, respunse: *Adamu* e *nume propriu*, precum de e. Grigore, Nicolae, etc.

Publicatiune.

3.—3.

Avisu.

Subsemnatulu are onóre a aduce la cunoscínti'a onor. publicu romanu, cum-cà a deschisu pre *piatí'a Logosíului*, in cas'a dlui *Panaiotu*, un'a negociatoria de marfuri feliurite, anume: de *spicéria, manufacture si de Nirenberg'a*.

Atátu *isvórele* d'in cari am trasu acesti articli sí de unde tocmai am sositu, càtu sí *cabitateá* sí *preiublu* loru celu càtu se póte numai de moderatu, me indreptatiescu a sperá de a fi onoratu cu ordinuri numeróse.

Recomandandu-me deci onorab. publicu atátu d'in locu càtu sí d'in impregiuru, me rogu totu-o-data a me sprigini in întreprinderea mea, dandu-mi concursulu potentiosu cu atátu mai vertosu, cu càtu cà; *acést'a este abid'a 3-a firma romana* in acestu orasiu romanescu!

Comandele d'in afara le voiu efeptuí cu cea mai mare promptitudine.

S. B. Popoviciu,

(Nepotu repausatulu Iov'a Popoviciu).